

30.3.2010

Valtiovarainministeriölle**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI
LUOTTOLAITOSTOIMINNASTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISEKSI**

Valtiovarainministeriö on 19.2.2010 pyytänyt mm. OP-Keskus osk:lta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Esityksellä saatetaan Suomessa voimaan luottolaitosdirektiivin eräät muutokset. Lisäksi esitys sisältää mm. talletussuojadirektiivin muutosten voimaansaattamisen sekä eräitä muita muutoksia.

1. Yleistä

Hallituksen esitysluonnokseen sisältyvät direktiivimuutoksiin perustuvat kohdat ovat sinänsä selkeitä ja ymmärrettäviä. Osa muutoksista tulee Suomessa sijoittumaan lakia alempiasteisiin säännöksiin tai viranomaisohjeisiin. Jotta alan toimijoiden olisi mahdollista saada selkeä käsitys niistä vaikutuksista, joita toteutettavat muutokset kokonaisuutena aiheuttavat, tulee nämä alemman tason määräykset julkaista lausuntojen antamista varten mahdollisimman pian. Vasta säädösmuutosten muodostamasta kokonaisuudesta saa käsityksen siitä, kuinka hyvin kansalliset optiot on Suomessa tarkoitus hyödyntää.

Pankki- ja muun finanssialan sääntelyn muutosten määrä ja aikataulu on tällä hetkellä tasolla, joka muodostaa haasteen koko toimialalle ja sitä kautta myös muulle yhteiskunnalle. Vaarana on yliregulaatio, kun toisaalta vaadittavien pääomien laatua pyritään parantamaan ja toisaalta vakavaraisuusvaatimuksia kiristetään.

Luonnoksessa on ohitettu niiden vaikutusten arviointi, joita nyt esitettävillä muutoksilla yhdessä jo aiemmin toteutettujen ja tällä hetkellä valmisteluvaiheessa olevien muutosten kanssa tulee olemaan koko finanssialalle ja reaalityaloudelle. Ilman kokonaisvaikutusarviointia on olemassa riski, että jatkuvat ja useammassa erässä tapahtuvat sääntelymuutokset aiheuttavat reaalityalouden kehitystä hidastavia ja jopa sitä estäviä vaikutuksia.

Suomalaisten viranomaisten tulee em. syystä suhtautua jo direktiivien valmisteluvaiheessa kriittisemmin uudistusten määrään ja laatuun, ja vaatia riittävän laajojen vaikutusarviointien tekemistä. On tärkeää varmistua siitä, että muutoksilla ei vaaranna vähäriskisen pankkitoiminnan toimintaedellytyksiä.

2. Yksityiskohtaiset kommentit

Edellä lausutun lisäksi kiinnitämme huomiota seuraaviin luonnoksen kohtiin:

Suuret asiakasriskit

Suurten asiakasriskien osalta luonnoksessa on todettu, ettei niiden valvonnassa ole Suomessa todettu ongelmia. Tämän vuoksi lähtökohdaksi on otettu, että sääntelyä muutetaan ainoastaan siltä osin kuin se on välttämätöntä direktiivin pakottavien määräysten täytäntöönpanemiseksi. Tätä lähtökohtaa voi pitää oikeana. Siltä osin kun direktiivin pakottavat säännökset eivät edellytä tiukennuksia nykyisiin menettelytapoihin, on tarpeetonta kansallisesti vaikeuttaa suomalaisten pankkien toimintaedellytyksiä.

Luottolaitosten asiakasriskejä koskevissa säännöksissä tulee ottaa huomioon Pohjola Pankin rooli OP-Pohjola-ryhmän keskusrahallaitoksena, osuuspankkien yhteenliittymän yhteisvastuu sekä siitä aiheutuva konsolidoitu valvonta. Ryhmätasoisena maksuvalmiusreservin asiakasriski tulee suhteuttaa koko yhteenliittymän, ei Pohjola Pankin omiin varoihin. Jälkimmäinen vaihtoehto vaikeuttaisi merkittävästi ryhmän tehokasta likviditeetin ja sen riskien hallintaa.

Vakuuskeskittymä

Vakuuskeskittymien seuranta on uusi määräys luottolaitoslaissa. Sen sisältöä ei luonnoksen perusteluosassa ole käsitelty. Koska määräys on uusi, tulee alan toimijoille antaa riittävä aika sopeuttaa toimintaansa ja tehdä mahdollisesti järjestelmien vaatimat kehitystyöt. Finanssivalvonnan määräysten sijasta Fivan tulee ainakin lain voimaantulon yhteydessä tyytyä suosituksiin siitä, miten pankin tulee seurata ja hoitaa vakuuskeskittymäriskejä.

Sekamuotoiset rahoitusinstrumentit

Sekamuotoisten rahoitusinstrumenttien osalta luonnokseen sisällytetty siirtymäsäännös on oikeansuuntainen. Pääoman laadun parantamistavoitteella on yhdessä samanaikaisesti tapahtuvien muiden vakavaraisuutta kiristävien toimenpiteiden kanssa negatiivisia vaikutuksia pankkien toimintaedellytyksiin mm. pääomakustannusten nousuna. Näiden lisäkustannusten siirtyminen luottohinnoitteluun voi vaikeuttaa talouden elpymistä.

Talletussuojajärjestelmä

Talletussuojajärjestelmää on kehitetty finanssikriisin seurauksena. Direktiivin mukaista talletussuojan määrää voidaan kritisoida, koska kyse ei enää ole puhtaasti tallettajien suojasta. Direktiivin mukainen määrä kattaa jo selkeästi sijoitustoiminnaksi katsottavia talletuksia.

Eräät pankit ovat Suomessakin houkutelleet sijoittajia talletuksiin käyttäen erittäin korkeita korkoja. Riski siitä, että näin tapahtuu juuri ennen pankin ajautumista vai-

keuksiin, on realistinen. Vääristynyt korkokilpailu vaarantaa markkinoiden vakautta, joten mm. tämän ehkäisemiseksi tulee talletusten korko rajata suojan ulkopuolelle.

Viimeaikaiset tapahtumat ovat tuoneet esille tarpeen selkeyttää talletussuojaa koskevia säännöksiä siten, että lainsäädännössä otettaisiin selkeästi kantaa siihen ajankohtaan, jona talletussuojarahaston korvausvelvollisuus määräytyy.

EU:ssa on jo vireillä uusia talletussuojan muutoksia. Suojan tason korottaminen varsinaisen talletussuojan edellyttämää tasoa korkeammalle, talletussuojajärjestelmän rahoitusmallit sekä sille esitetyt tavoitetasot tulevat toteutuessaan aiheuttamaan erittäin suuret kustannukset. Suomen tulee vastustaa talletussuojan muutoksia koskevia uusia esityksiä.

Uudelleen arvopaperistamista koskevat rajoitukset

Uudelleen arvopaperistamista koskevien rajoitusten osalta todetaan perusteluisa: "Lakiin ehdotetaan lisättäväksi direktiivin edellyttämät säännökset siitä, että luottolaitos saa hankkia uudelleen arvopaperistettuja omaisuuseriä ainoastaan sillä edellytyksellä, että omaisuuserien alkuperäinen luotonantaja, tai jos luovuttaja on muu kuin alkuperäinen luotonantaja, tällainen muu luovuttaja jää vastuuseen vähintään viidestä prosentista luovutettujen omaisuuserien yhteenlasketusta riskistä." Perusteluiden mukaan nk. retention rule koskisi siis vain uudelleen arvopaperistettuja eriä. Luonnoksen 35 a §:ssä puhutaan kuitenkin arvopaperistamisesta viittaamalla uuteen 16 b §:ään, jonka otsikossa on vain arvopaperistaminen. Terminologian tulee olla yksiselitteisempi ja johdonmukainen perustelujen kanssa.

Palkitsemista koskevat muutosehdotukset

Palkitsemisjärjestelmiä koskeviin lainmuutoksiin sisällytetty suhteellisuusperiaate on oikea. Ko. kohdan yhteydessä esitetty voimassa olevia työ- ja johtajasopimuksia koskevan tekstin (luonnoksen sivu 27) ja siirtymäsäännöksiin sisältyvän lainkohdan tekstin (sivu 60) sisältöjen vastaavuus on syytä tarkastaa. Tarkoitetaanko viimeksi mainitussa kohdassa esim. työsopimuksia, jotka on solmittu ennen tämän lain voimaantuloa, vai sitä ennen solmittuja palkitsemisjärjestelmään liittyviä sopimuksia?

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevan sääntelyn muutosesitykset

Esitys ulkomaisten luottolaitosten toimiluvan myöntämisen ehdoista ja niiden yhdenmukaistamisesta kotimaisia luottolaitoksia koskevien sääntöjen kanssa on oikea toimenpide.

Hallinnolliset seuraamukset

Olemme samaa mieltä siitä, että Finanssivalvonnasta annetun lain seuraamusjärjestelmä on syytä arvioida erikseen, kun arvopaperimarkkinalain uudistus ja kansainvälisen finanssialan valvonnan uudistamista koskevat selvitykset ovat eden-

neet riittävän pitkälle. Uudistusten yhteydessä on tärkeää, että suomalaisia finanssialan toimijoita koskevat seuraamukset ovat linjassa alan kansainvälisen kehityksen ja seuraamismenettelyjen kanssa. Samalla tulee varmistaa, että seuraamuksiin liittyy myös riittävät oikeussuojakeinot.

OP-Keskus osk

Tony Vepsäläinen

Harri Luhtala